

Sygn. akt XII Ga 125/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Bożena Cincio-Podbiera

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Grupy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K.

przeciwko L. H.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie

z dnia 24 sierpnia 2015 r. sygn. akt IV GC 2196/14/S

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 30,00 zł (trzydzieści złotych).

XII Ga 125/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa Grupa (...) sp. z o.o. sp.k. w K. domagała się zasądzenia od pozwanego L. H. kwoty 1689,90 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu tytułem zapłaty za zakupiony towar /części samochodowe/.

W sprzeciwia od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zarzucił, iż pośród zamówionych części, 3 części odesłał na łączną kwotę 2050,30 zł pomimo, że wcześniej uiścił u za nie należności. Z uwagi na tą okoliczność pozwany dokonał potrącenia z wierzytelnością strony powodowej wobec czego to strona powodowa jest mu jeszcze winna kwotę 360,70 zł.

Okoliczność zwrotu części została przez stronę powodową przyznana jednakże powódka podała, iż zwrot dokonał się bez podstawy prawnej ponieważ części dostarczono pozwanemu na jego indywidualne zamówienie.

Bezsporne pozostawało iż pozwany zamawiał części samochodowe do samochodu marki I., w kilku transzach. M.in. zamówiony zderzak został przez pozwanego zwrócony z uwagi na jego wady fizyczne wobec czego strona powodowa dokonała korekty faktury (...), z której ostatecznie dochodziła zapłaty 1689,90 zł.

Ponadto Sąd Rejonowy ustalił, iż pozwany dokonując zamówienia części przysyłał zdjęcia uszkodzeń pojazdu i na tej podstawie pracownik strony powodowej P. J. sporządzał kosztorysy niezbędnych części. Dodatkowo pozwany składał

zamówienia na podstawie własnego kosztorysu ze wskazaniem numerów katalogowych części i ich cen. W dniu 3 marca 2014 roku pozwany dokonał zamówienia części o numerach (...)wskazując ich ceny, a zamówienie to potwierdził w dniu 11 marca 2014 roku. Wystawioną za te części fakturę o wartości 3524,75 zł pozwany zapłacił. Wartość trzech części odesłanych w dniu 18 czerwca 2014 roku wynosiła 2050,60 zł. W dniu 7 lipca 2014 roku pracownik strony powodowej P. J. poinformował pozwanego, iż części nie zostają przyjęte, a ponadto zwrot nie został uzgodniony ze stroną powodową. Nie budziło wątpliwości to, iż pozwany dokonał zwrotu części ponieważ nie były potrzebne do naprawy gdyż nie były uszkodzone w przedmiotowym samochodzie. Zasadą strony powodowej pozostawało, że przed nabyciem części należało dokonać za nie zapłaty. Ustaleń tych Sąd dokonał na podstawie dokumentów, wiadomości elektronicznych i zeznań świadków. Sąd uznał za wykazany fakt, że pozwany wysyłał zdjęcia samochodu pracownikowi powoda, które jednak nie dotyczyły wszystkich uszkodzeń i częściowo pozwany części zamawiał sam.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2015 roku Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości, obciążając pozwanego kosztami procesu.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany uznawał, iż częściowy brak zapłaty wynika z uzgodnień z pracownikiem strony powodowej P. J., że dokona zwrotu części z innego zamówienia, za które zapłacił i nastąpi kompensata należności. Zdaniem Sądu Rejonowego zwrot nie potrzebnych pozwanemu części mógłby nastąpić tylko w oparciu o umowę stron. Zastosowanie nie mogło tu znaleźć ustawowe prawo odstąpienia ponieważ pozwany nie korzystał z przepisów o rękojmi przy umowie sprzedaży, ani też przepisy art. 491 kc czy art.492 kc albowiem brak było podstaw do tego odstąpienia. Sąd Rejonowy nie dał wiary zeznaniom świadka B. jakoby świadek J. narzucał pozwanemu części jakie mam zamówić na podstawie przesyłanych zdjęć uszkodzeń albowiem dokonywano zamówień części ze wskazaniem numerów i cen, a świadek J. dokonywał tylko ich weryfikacji pod względem dostępności na magazynie. Twierdzenie pozwanego, że uzgodnienie ze świadkiem J. zwrotu części na kwotę 2050,30 zł uzasadniało ustaloną, częściową odmowę zapłaty uznał Sąd Rejonowy za niewykazane w kontekście zeznań świadka J., który podał, iż informował pozwanego o braku możliwości zwrotu części, co potwierdza korespondencja elektroniczna stron z okresu zwrotu. Sąd Rejonowy wskazał, iż brak dowodu by ktokolwiek ze strony powodowej wyraził zgodę na zwrot części, brak też reakcji pozwanego na konsekwentne stanowisko powodowej spółki. Według Sądu jeśli świadek B. podał, że zwrot towaru był ustalony to po zakwestionowaniu zwrotu pozwany winien był podjąć działania zmierzające do wyjaśnienia tej sytuacji. Z żadnych też dowodów nie wynikało by sprzedaż miała charakter sprzedaży na próbę. Skoro pozwany nie zna się na zamawianych w częściach i opierał na przekazie świadka J. to tym bardziej winien był zadbać na etapie zamówienia o możliwość dokonania ich zwrotu. Sąd Rejonowy wydział pod uwagę, iż części do I. mogły być dostarczone pozwanemu po dokonaniu 100 % przedpłaty co wg świadka B. uzasadniało uzgodnienie zwrotu części bez zapłaty za zamówioną skorupę zderzaka. Kwestia ta, zdaniem Sądu Rejonowego, nie ma przesądzającego charakteru z uwagi na brak dowodu by dokonano uzgodnienia zwrotu zamówionych części, potrącenie zatem nie mogło mieć miejsca skoro pozwany nie dysponował wymagalną wierzytelnością. Z taką argumentacją Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego dochodzoną kwotę na podstawie art. 535 kc w związku z art. 481 § 1 i 2 kc.

W apelacji od tego wyroku pozwany podał, że nie posiada fachowej wiedzy z zakresu napraw samochodu, natomiast strona powodowa jest jedynym w kraju fachowcem i importerem części zamiennych do samochodów marki I.. Pozwany nigdy nie handlował częściami do samochodów i nigdy nie prowadził zakładu mechaniki pojazdowej, a komputerowy katalog części samochodowych z oznaczeniami części do marki I. posiada jedynie strona powodowa, wobec czego pozwany nie był w stanie ustalić numerów katalogowych części samochodowych gdyż nie posiadał dostępu do katalogu, co czyni mylnymi ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego. Zdjęcia uszkodzeń samochodu zostały przesłane przez pozwanemu stronie powodowej by określiła ona charakter zniszczeń w samochodzie, w przeciwnym razie wysyłanie zdjęć nie znajdowało żadnych podstaw. Sąd Rejonowy błędnie zatem ustalił stan faktyczny, a w szczególności pominął zeznanie świadka J., który zeznał, że nie wyklucza umowy zawartej ze świadkiem B. na temat zwrotu części a także pominął okoliczność, iż na fakturach, zamówieniach brak zapisów i notatek o odmowie prawa zwrotu zakupionych części. Dodatkowo za wszystkie części należało zapłacić z góry zatem jeśli pozwany otrzymał zderzak bez zapłaty to okoliczność ta potwierdza zawarcie umowy ustnej na zwrot części oraz zawarcie ustnej umowy dotyczącej wzajemnego rozliczenia /kompensaty/. Dodatkowo zwrócone przez pozwanego części strona powodowa

przyjęła na magazyn w czerwcu 2014 roku, co potwierdza stanowisko pozwanego. Wskazał też skarżący, że strona powodowa kilkakrotnie zmieniała kosztorysy przez co błędnie wskazała pozwanemu niezbędne części do likwidacji szkody, co wynika z dowodów znajdujących się w aktach. Ponadto w pierwotnej wersji strona powodowa dostarczyła pozwanemu kosztorys na kwotę 5927,12 zł, w którym zawarte są wszystkie części łącznie ze zderzakiem tylnym, następnie kwotę tę zmieniła na kwotę 5617,19 zł, podczas gdy w kwietniu 2014 roku przesłała kosztorys na kwotę 6214,85 zł, wg którego inne jeszcze części winny być wymienione w samochodzie jako części istotne do naprawy. Ostatecznie strona powodowa wystawiła fakturę pro forma na kwotę 3524,75 zł, którą pozwany zapłacił, wyłączając zderzak tylni, wówczas niedostępny w magazynie. Ostatecznie strona powodowa miała przyjąć błędnie sprzedane części w zamian za dostarczenie zderzaka bez zapłaty i z dostawy tej strona powodowa się wywiązała. Zdaniem skarżącego okoliczność, że strona powodowa wycofała się z umowy rozliczenia wzajemnego i podała, że nie akceptuje wymiany, o czym powiadomiła pozwanego po dokonaniu wzajemnych rozliczeń, nie może pozwanego obciążać. Skarżący podkreślił, że strona powodowa nie informuje kupujących, że nie przyjmuje zwrotu części zakupionych, co prowadzi do wniosku, że praktyka sprzedaży strony powodowej jest nieuczciwa, uniemożliwia kupującym podjęcie decyzji zgodnie z posiadaną wiedzą, kosztorysem lub fakturą, w sytuacji gdy tylko strona powodowa posiada opisy komputerowe części i wyłączność sprzedaż marki I. w Polsce. Niedopłata dla pozwanego wynika zaś z faktu, że wysłano mu zderzak porysowany wystawiając korekty faktury i w kwocie objętej obniżką zderzaka powód jest winny pozwanemu kwotę ze wzajemnych rozliczeń. Pomiędzy stronami doszło zatem do sprzedaży części wyłącznie wskazanych przez powoda, który do końca nie był pewny jakie części są niezbędne oraz do wzajemnego rozliczenia trzech części źle wskazanych przez stronę powodową, z częścią przysланą przez powódkę bez zapłaty, jaką pozostawał zderzak tylni. Przyjęcie części na magazyn 1,5 roku wcześniej potwierdza stanowisko pozwanego, iż doszło do ustalonego rozliczenia, wobec czego powództwo jako bezzasadne powinno podlegać oddaleniu.

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Apelacja jest uzasadniona.

Ponieważ sąd drugiej instancji może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji/ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1999 roku, I PKN 41/99/, Sąd Okręgowy dokonał własnych ustaleń faktycznych na podstawie materiału dowodowego zebranego przez Sąd Rejonowy. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych pominął zasady doświadczenia życiowego, co doprowadziło do uchybień i naruszenia art. 233 par. 1 kpc. Określone bowiem okoliczności faktyczne wskazują na to, iż wobec wątpliwości jakie części do naprawy samochodu I. faktycznie należy zastosować, strony dopuściły poprzez osobę czynną w przedsiębiorstwie strony powodowej, do rozliczenia opisanego przez pozwanego w apelacji. W takiej sytuacji zachodzi możliwość innej oceny materiału dowodowego/ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 roku II CKN 817/00/.

Przede wszystkim zaznaczyć trzeba, iż z materiału dowodowego wynika, że pozwany nie miał wiedzy co do tego, że co do zasady u strony powodowej nie ma możliwości zwrotu. Wprawdzie Sąd Rejonowy przyjął ustalenie przeciwne opierając się na zeznaniach świadka J., jednakże okoliczności sprawy wykazują, że dopiero w piśmie z dnia 7 lipca 2014 roku poinformowano pozwanego od tej zasady czyli dopiero po fizycznym zwrocie części, który miał miejsce w dniu 18 czerwca 2014 roku. Z żadnym zaś dowodów zalegających w aktach nie wynika by powodowa firma informowała swoich klientów o niemożności dokonania zwrotu części I.. Skoro więc świadek B. zeznał, że niepotrzebne części wybrał świadek J. na podstawie przesłanych mu przez pozwanego zdjęć, a następnie świadkowie ci ustalili, że nastąpi korekta rozliczenia poprzez nieodpłatne dosłanie innej, zareklamowanej części w miejsce uszkodzonego zderzaka i wyczyszczenie rozliczeń na zero/ karta 94 akt/, a równocześnie pozwany dokonał fizycznie zwrotu tych części, to zdaniem Sądu Okręgowego okoliczności przemawiają za tym, iż faktycznie do ustalenia takiego doszło. Zmiany i poprawki w kosztorysach, fakt wysyłania zdjęć, który należy przyjąć za pewnik w oparciu o zebrany materiał dowodowy, przyjęcie zwróconych części na magazyn przez stronę powodową uzasadnia uznanie, iż faktycznym decydem w zakresie wyboru części do naprawy pozostawała strona powodowa, która jest jedynym dystrybutorem tych części w Polsce. Sąd Okręgowy dostrzega, iż nawet w odpowiedzi na apelację strona powodowa nie zaprzeczyła twierdzeniom pozwanego odnośnie tego, iż klienci nie są informowani o niemożności zwrotu części oraz twierdzeniom

co do tego, że jedynie ona dysponuje katalogami i jest spółką, która na terenie kraju ma wyłączność na części do pojazdów I.. Nie zaprzecza też strona powodowa, iż świadek J. opierał się na przesłanych mu zdjęciach pojazdu. Sąd Okręgowy nadto dostrzega, że odesłane stronie powodowej części były zapłacone, co pozostaje oczywiste ponieważ strona powodowa nie dostarcza żadnych części bez uprzedniej pełnej za nie opłaty. Sąd Okręgowy także dostrzega, iż pozwany zgłosił złożył oświadczenie o potrąceniu /karta 59,60, 80 akt/, jak i to, że według zeznań świadka B., którym w tej części nie zaprzeczono, zbędność trzech odesłanych części wynikała z faktu, że części te w samochodzie w ogóle uszkodzone nie były. Doświadczenie życiowe wyklucza zatem założenie, iż pozwany sam zamówił by do wymiany części, które były idealnym stanie. Zamówienie ich zatem musiało wynikać z omyłki popełnionej przez świadka J., analizującego zdjęcia pojazdu.

Sąd Okręgowy nadto dostrzega, iż świadek J. zeznał” nie sądzę aby klient był informowany o niemożności zwrotu dokonując zamówienia” oraz, że „celem klienta było odstąpienie od umowy w tym zakresie”, a także, iż” nie można najpierw dostać towaru, a później za niego zapłacić”. Równocześnie świadek B. zeznał, iż wg uzgodnień ze świadkiem J. 3 niepotrzebne rzeczy miały być przez pewien czas przetrzymywane u pozwanego, a następnie po dosłaniu skorupy zderzaka bez płacenia, nastąpić miała korekta /”zadzwoń do pana J. i powiedziałem, że jeszcze nie zostały od nas odebrane te elementy i powiedział żeby je odesłać. Elementy złożyliśmy w paczkę i wysłaliśmy kurierem. Później mówił tylko, że nie może zmusić księgowości do rozliczenia z nami. Otrzymaliśmy wyjaśnienia, że zostaną nadesłane korekty, których nie dostaliśmy do dziś ”/. Z kolei świadek J. zeznał, że” w przypadku każdej innej marki sytuacja byłaby prosta, wystawili byśmy korekty i dokonali zwrotu części. W przypadku I. nie ma możliwości takiego zwrotu, nie wiem dlaczego”. W kontekście przedstawionej sytuacji stwierdzić zatem należy, iż doszło do uzgodnienia zwrotu między stronami na zasadzie podmiany to znaczy, że w miejsce zwróconych, a zapłaconych już części miał być wysłany pozwanemu niewadliwy zderzak bez fakturowania, przy czym wartość trzech zwróconych części i wartość zderzaka była porównywalna. O tym, że kroki takie strona powodowa podjęła dobitnie świadczy okoliczność wysłania zderzaka bez fakturowania. Nie do przyjęcia zatem jest tłumaczenie strony powodowej, iż do żadnego uzgodnienia nie doszło. Skoro strona powodowa dopuszcza zwrot towaru to nie może czynić w tym zakresie nie uprawnionych wyjątków jak w przypadku części do I.. Dostrzega także Sąd Okręgowy to, iż o ile pozwany prowadzi działalność gospodarczą, o tyle działalność ta polega na sprzedaży detalicznej sprzętu telekomunikacyjnego/k.- 24, wyciąg z centralnej ewidencji informacji o działalności gospodarczej/. W relacjach ze stroną powodową pozwany nie pozostaje zatem przedsiębiorcą, ale zwykłym klientem. Nie może zatem ponosić odpowiedzialności za to, co jak to określił świadek J., „nie jest przyjmowane przez dział księgowości, bo związane są z tym dodatkowe koszty i kierownictwo nie wyraża na to zgody”. Równocześnie, termin zwrotu wynosi w powodowej firmie od jednego do dwóch tygodni, co pozostaje standardem, jednakże w sytuacjach składania reklamacji czego przykładem jest historia zderzaka może siłą rzeczy ulec przedłużeniu z uwagi na toczące się rozmowy stron, jak w tym przypadku. Inne znaczenie przyjmuje zatem fakt, iż strona powodowa nigdzie nie informuje, że nie można od umowy odstąpić. Nie jest to bowiem zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy ponieważ, co potwierdził świadek J., zwroty są dopuszczalne. W tym zaś przypadku nie zwrot miał miejsce lecz podmiana towarów, co strony uzgodniły. Nie może zatem strona powodowa domagać się skutecznie zapłaty w sytuacji gdy doszło do rozliczeń niwelujące żądanie powoda. Oświadczenie pozwanego odniosło zatem skutek /art. 498 kc/ w związku z czym roszczenie strony powodowej w chwili wytoczenia powództwa nie istniało.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 par. 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił, zasądzając na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 kpc w związku z art.108 par. 1 kpc.

Ref. I inst. SSR K. Legień - Lewko